

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechem ve věci žalobce: **Ing. Z. P.**, zast. Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou se sídlem AK v Olomouci, Legionářská 3, PSČ 779 00, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, Žižkova 57, Jihlava, PSČ 587 33, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2013, sp. zn.: OOSČ 15/2013 OOSC/4/AS/6, č.j. KUJI 18898/2013, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 15. 3. 2013, sp. zn. OOSČ 15/2013 OOSC/4/AS/6, č.j. KUJI 18898/2013, se z r u š u j e a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n nahradit žalobci náklady řízení ve výši 11.228,-- Kč, k rukám Mgr. Dagmar Beníkové, advokátky se sídlem AK v Olomouci, Legionářská 3, PSČ 779 00, do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Městský úřad Havlíčkův Brod vydal dne 15. listopadu 2012 pod zn. DOP/3651/2012-6, rozhodnutí, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 6.000,--Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 8 měsíců a povinnost nahradit státu náklady přestupkového řízení ve výši 1.000,--Kč. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal a žalovaný rozhodl o tomto odvolání rozhodnutím ze dne 15. 3. 2013, sp. zn. OOSČ 15/2013 OOSC/4/AS/6, č.j. KUJI 18898/2013, tak, že je zamítl a prvoinstanční správní rozhodnutí potvrdil. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včas podanou správní žalobou, kterou odůvodnil v podstatě následujícím způsobem.

Již v úvodu žaloby předeslal, že věc byla projednána v jeho nepřítomnosti, aniž by pro takový postup byly splněny obligatorní podmínky, v důsledku čehož byl zkrácen na svých právech. V účasti na jednání mu totiž bránil důležitý důvod, pro který se řádně a včas omluvil. Důvodem neúčasti žalobce při ústním jednání bylo jeho nenadálé onemocnění, které jej postihlo večer dne 14. 11. 2012 a pro které následujícího dne dopoledne navštívil lékaře. Ten mu obratem vystavil rozhodnutí o pracovní neschopnosti. Hned po příchodu domů, kde měl uloženo předvolání s telefonickým kontaktem na oprávněnou úřední osobu, cca v 11: 30 hodin, ji volal, aby se omluvil, nedovolal se však. Ihned proto sepsal omluvu, která byla týž den s kopií rozhodnutí o pracovní neschopnosti zaslána správnímu orgánu.

Jelikož správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ve věci v den jednání, tedy v době, kdy mu ještě nebyla doručena omluva žalobce, konstatoval v odůvodnění, že se žalobce na stanovený termín jednání dne 15. 11. 2012 nedostavil a správnímu orgánu nesdělil omluvu, ani dostatečný důvod, pro který by se nemohl k jednání dostavit. Žalovaný se s názorem prvostupňového orgánu ztotožnil a připojil argumenty, které dle jeho názoru takový postup umožňovaly. Sice vzal na vědomí, že žalobce byl v pracovní neschopnosti, stejně jako považoval za pochopitelné, že když žalobce zaslal písemnou omluvu spolu s kopií rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti správnímu orgánu I. stupně dne 15. 11. 2012, tak že ji správní orgán obdržel až po konání ústního jednání. Nicméně konstatoval, že bylo v možnostech žalobce kontaktovat správní orgán I. stupně předmětného dne kolem 12:30 hodin, tedy v době nařízeného ústního jednání, kdy byla logicky přítomnost oprávněné úřední osoby jistá. To však žalobce neučinil, když po neúspěšném pokusu kolem 11:30 hodin již na další omluvu bezdůvodně rezignoval, ačkoliv věděl, že písemná omluva nemůže být doručena včas. Z této skutečnosti dovodil, že se žalobce k ústnímu jednání nedostavil bez omluvy, když nedosáhl určitého stupně součinnosti se správním orgánem.

Proti tomu žalobce namítal, že byl připraven se jednání zúčastnit, že na den 15. 11. 2012 mu také byla udělena řádná dovolená. Byl však již den před jednáním stížen nevolností spojenou s horečkou a když se tento stav nezlepšil ani ráno, šel

k lékaři. Ten mu účast na jednání nedoporučil, nařídil mu klid na lůžku a vystavil rozhodnutí o pracovní neschopnosti. Ještě dopoledne požádal telefonicky manželku, aby zaslala omluvu z jednání prvostupňovému správnímu orgánu, v 11:30 hod. se marně pokusil telefonicky spojit se správním orgánem a poté po předchozím užití léků usnul.

Žalobce dále pokračoval, že si splnil svoji povinnost, neboť když se u něho objevil důležitý důvod, pro který se nemohl účastnit jednání, omluvil se z něho, a to bez zbytečného odkladu ve smyslu § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“). Vylíčil přitom všechny důležité informace, jež mu bránily v účasti na ústním jednání, důvod své neúčasti doložil listinným důkazem a vše odeslal prostřednictvím držitele poštovní licence prvostupňovému správnímu orgánu. Nadto ve zdravotním stavu, jenž nebylo v žádném případě možno považovat za způsobilý k jakýmkoliv běžným činnostem, jako je telefonování, psaní, chůze apod. Přesto se pokusil správní orgán vyrozumět o své neúčasti při jednání. Dodal, že přeci nelze po akutně nemocném člověku požadovat, aby se neustále pokoušel spojit se se správním orgánem, když s jeho tělem lomcuje zimnice a má ležet v posteli. Požadavek žalovaného na opakovaný telefonický hovor proto považoval za neopodstatněný.

Vzhledem k tomu navrhoval zrušit jak žalované rozhodnutí, tak rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jež mu předcházelo.

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 10. 7. 2013. K věci uvedl, že žalobní body se v zásadě překrývají s odvolacími námitkami, se kterými se žalovaný detailně vypořádal v žalobou napadeném rozhodnutí. Z tohoto důvodu se v plném rozsahu odkázal na jeho odůvodnění. Ohradil se proti názoru žalobce, že požadavek na opakovaný pokus o telefonický kontakt se správním orgánem I. stupně za účelem omluvy v době konání nařízeného jednání je nedůvodný až cynický. Vyjádřil přesvědčení, že pokud žalobci umožňoval jeho zdravotní stav pokusit se o telefonický kontakt předmětného dne cca kolem 11: 30 hodin, tak že byl nepochybně schopen telefonicky kontaktovat správní orgán I. stupně téhož dne i ve 12, 30 hodin, což byl začátek konání ústního jednání a přítomnost oprávněné úřední osoby v sídle správního orgánu I. stupně byla stoprocentní. Vzhledem k tomu žalovaný navrhoval žalobu zamítnout.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když s tím žalobce výslovně souhlasil a žalovaný se k výzvě o možnosti rozhodnout ve věci bez jednání ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádřil. Krajský soud měl proto v souladu s citovaným ustanovením zato, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí. O tom byli účastníci ve výzvě výslovně poučeni. Ostatně bez nařízení jednání mohl rozhodnout ve věci i bez toho, když dospěl k závěru, že zde jsou důvody ke zrušení žalovaného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. (o tom dále). Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.

Stěžejní žalobní námitkou žalobce bylo, že došlo k projednání daného přestupku v řízení před prvoinstančním správním orgánem v jeho nepřítomnosti, a to v rozporu s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Podle něho totiž „O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“ Žalobce tvrdil, že se z účasti na jednání řádně omluvil z důležitého důvodu.

K tomu krajský soud ze správního spisu zjistil, že prvoinstanční správní orgán předvolal žalobce k projednání daného přestupku na den 15. 11. 2012 podáním ze dne 25. 10. 2012, zn. DOP/3651/2012-4. V něm jej řádně poučil o jeho právech, jakož i o následcích spojených s jeho nedostavením se k jednání bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nebo pokud by se k projednání přestupku odmítl dostavit. Předvolání bylo žalobci doručeno dne 5. 11. 2012, jak je zřejmé z jeho podpisu na doručence. V protokolu z tohoto jednání je pak záznam o tom, že se žalobce k jednání bez omluvy nedostavil, ačkoliv mu bylo předvolání k jednání řádně doručeno a že správnímu orgánu nesdělil ani dostatečně důležitý důvod, pro který se nemohl k jednání dostavit. Poté již následuje ve správním spisu prvoinstančního správního orgánu jeho rozhodnutí o přestupku ze dne 15. 11. 2012, zn. DOP/3651/2012-6. Dne 19. 11. 2012 (což bylo pondělí) došla prvoinstančnímu správnímu orgánu žalobcova omluva z jednání nařízeného na den 15. 11. 2012 s tím, že se k jednání nemohl dostavit z důvodu náhlého onemocnění. Na důkaz toho přiložil žalobce k omluvě rozhodnutí o své dočasné pracovní neschopnosti. Z něho je patrné, že byl lékařem uznán práce neschopným ode dne 15. 11. 2012, přičemž příští kontrola u lékaře byla stanovena na den 20. 11. 2012. Žalobce podal proti prvoinstančnímu rozhodnutí o přestupku odvolání, o němž bez dalšího žalovaný rozhodl dne 15. 3. 2013, sp. zn.: OOSČ 15/2013 OOSC/4/AS/6, č.j. KUJI 18898/2013.

Žalovaný shrnul v odůvodnění žalovaného rozhodnutí odvolací námitky žalobce ohledně jeho neúčasti při projednání přestupku odpovídajícím způsobem, neshledal je však opodstatněnými. Po konstatování, že v průběhu řízení byl spolehlivě zjištěn skutkový stav věci, se ztotožnil s prvoinstančním správním orgánem v tom, že bylo možno věc projednat v nepřítomnosti žalobce. Uvedl, že správní orgán I. stupně konal ústní jednání dne 15. 11. 2012 v nepřítomnosti obviněného (žalobce), a to za situace, kdy mu nebyla doručena ani nebyla učiněna žádná omluva žalobce z nařízeného ústního jednání. Pro projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce tak byly naplněny zákonné podmínky, tj. že se žalobce bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu nedostavil k nařízenému ústnímu jednání. Písemnou omluvu spolu s kopií rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti obdržel prvoinstanční správní orgán až po konání ústního jednání dne 19. 11. 2012. Přitom „bylo podle žalovaného v možnostech žalobce telefonicky kontaktovat správní orgán I. stupně předmětného dne v době kolem 12:30 hod., tedy v době nařízeného ústního jednání, kdy byla logicky přítomnost oprávněné úřední osoby v sídle správního orgánu I. stupně stoprocentní, a byl tak nejlepší předpoklad pro úspěšné telefonické kontaktování správního orgánu I. stupně. To však obviněný neučinil a po jednom neúspěšném pokusu telefonicky kontaktovat správní orgán I. stupně cca kolem 11:30 hod. na další telefonický kontakt správního orgánu I. stupně

již bezdůvodně rezignoval, i když věděl, že písemná omluva nemůže být správnímu orgánu I. stupně doručena včas. Správní orgán I. stupně z důvodu absence jakékoli omluvy obviněného z nařízeného ústního jednání postupoval plně v souladu s ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, když dne 15. 11. 2012 věc přestupku obviněného projednal a rozhodl v nepřítomnosti obviněného. Opožděná písemná omluva obviněného z nařízeného ústního jednání není omluvou náležitou, a to z důvodu, že bylo v reálných možnostech obviněného učinit omluvu z nařízeného ústního jednání dne 15. 11. 2012 telefonicky.“

Podle žalovaného byl tedy žalobce řádně a včas předvolán k nařízenému ústnímu jednání, byl řádně poučen o právním následku nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, přesto se bez omluvy k nařízenému ústnímu jednání nedostavil, ačkoli se dne 15. 11. 2012 mohl omluvit, a proto proběhlo nařízené ústní jednání bez jeho účasti v souladu s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Krajský soud se se závěry žalovaného ohledně omluvy z jednání neztotožnil z následujících důvodů.

Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Toto ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod obsahově zjevně souvisí se zárukami práva na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.), ve znění pozdějších protokolů (dále jen „Úmluva“), které se mimo jiné uplatní při rozhodování o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění.

Evropský soud pro lidská práva vykládá pojem trestního obvinění autonomně a vychází z jeho materiálního chápání. Z hlediska judikatury tohoto soudu lze řízení o přestupku považovat za řízení, v němž se rozhodovalo o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy. Tomuto závěru svědčí v první řadě všeobecná povaha přestupků a řízení o nich. Pro tento závěr hovoří dále punitivní povaha i tvrdost sankcí, které za spáchání přestupků mohou být uloženy. V úvahu je třeba vzít i subsidiární poměr trestných činů k přestupkům (přestupek a trestný čin se odlišují především intenzitou újmy způsobené chráněnému společenskému zájmu). Konečně i pojem správní trestání, jímž je v nauce označován podobor správního práva, do něhož spadá i přestupkové právo, ospravedlňuje závěr, že obvinění z přestupku je svou povahou obviněním trestním. Je-li řízení o přestupku řízením o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, požívá i obviněný z přestupku dalších minimálních práv, mimo jiné, i práva mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby, práva obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, práva, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují, a práva vyslýchat nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek jako svědků proti sobě [viz čl. 6 odst. 3 písm. b), c) a d) Úmluvy]. Efektivní uplatnění všech těchto práv samozřejmě předpokládá, že obviněnému z přestupku budou vytvořeny podmínky pro to, aby projednání trestního obvinění mohl být přítomen. Z tohoto důvodu také čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod prohlašuje právo každého, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, za právo základní požívající ústavněprávní ochrany. Práva garantovaná

v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod se proto nutně musí vztahovat na řízení, v němž je rozhodováno o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy, tj. i na řízení o přestupcích před nalézacím správním orgánem. Aplikovatelnost čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na řízení o přestupcích lze ostatně dovodit i z názvu hlavy páté této Listiny (právo na soudní a jinou právní ochranu) i vzhledem k obecnému charakteru práv garantovaných v čl. 37 a 38 Listiny základních práv a svobod (srov. i náleze Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02).

Krajský soud konstatuje, že prvostupňový správní orgán projednal a rozhodl věc obviněného z přestupku (žalobce) v jeho nepřítomnosti, když vycházel z toho, že se před konáním ústního jednání dne 15. 3. 2012 náležitě neomluvil a důležitý důvod omluvy uplatnil způsobem, který jde proti smyslu ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích (žalobce se měl a mohl z nařízeného jednání omluvit předem a včas, neboť mu v tom evidentně nic nebránilo), resp. že žalobce měl sice objektivně důležitý důvod, proč se nedostavit k jednání (pracovní neschopnost vystavenou lékařem), ale zcela rezignoval na včasnou omluvu, ač tak mohl telefonicky učinit.

Zákon o přestupcích koncipuje řízení o přestupku v prvním stupni jako řízení s ústním jednáním za přítomnosti obviněného z přestupku. Ústním projednáním přestupku před správním orgánem I. stupně za účasti řádně předvolaného účastníka je tedy sledována a také garantována právní jistota spolehlivého zjištění skutkového stavu věci a prokázání viny či nevin, jakož i právo na spravedlivý proces. Vzhledem ke klíčovému významu ústního jednání v přestupkovém řízení a vzhledem k závažnosti následků nedostavení se k tomuto jednání musí proto být předvolání učiněno v takové formě, která nevzbuzuje pochybnosti, zda obviněný z přestupku byl řádně předvolán.

Stejný klíčový význam má ovšem i řádné posuzování dalších zákonných podmínek umožňujících projednat věc v nepřítomnosti obviněného z přestupku, kterými jsou odmítnutí tohoto obviněného dostavit se k projednání věci nebo nedostavení se obviněného z přestupku bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Jelikož v oblasti správního trestání platí princip presumpce nevin a z něho vyplývající zásada rozhodování v pochybnostech ve prospěch obviněného, je potom třeba každou pochybnost v uvedených směrech vykládat ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, zda byl obviněný k ústnímu projednání přestupku řádně předvolán, tj. zda měl možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, a možnost navrhnout důkazy na svou obhajobu, a o tom, zda se odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku i zjištěný skutkový stav věci, který se stal podkladem pro správní rozhodnutí.

Lze tak shrnout, že obviněný z přestupku má v řízení o přestupku, který je mu kladen za vinu, základní právo, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, tj. má právo být přítomen ústnímu jednání o přestupku podle § 74 zákona o přestupcích, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k projednání přestupku dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Pokud by

se tedy ústní jednání konalo v nepřítomnosti obviněného z přestupku, aniž by byly splněny zákonné podmínky ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, došlo by k porušení základního práva tohoto obviněného podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Vzhledem k již výše uvedenému krajský soud konstatoval, že žalobce byl řádně předvolán k ústnímu jednání, které bylo nařízené na 15. 11. 2012. Žalovaný evidentně též uznal, že žalobce měl i objektivně důležitý důvod, proč se nemohl dostavit k jednání, které bylo nařízeno na 15. 11. 2012 (pracovní neschopnost vystavená lékařem). Tyto závěry plně odpovídají obsahu spisu. Krajský soud se však neztotožňuje se závěrem žalovaného, že se žalobce před konáním ústního jednání dne 15. 11. 2012 náležitě neomluvil a důležitý důvod omluvy uplatnil způsobem, který jde proti smyslu ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, když se telefonicky neomluvil ve 12, 30 hodin, kdy nařízené jednání začínalo.

Jak již bylo uvedeno, podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích lze věc projednat v nepřítomnosti obviněného z přestupku jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednávání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Z obsahu správního spisu plyne, že žalobce onemocněl v předvečer konání ústního jednání a práce neschopným se stal dopoledne dne 15. 11. 2012.

Je sice skutečností, že pravý smysl má omluva učiněná ještě před událostí, která má nastat, nicméně k takové omluvě nejsou vždy objektivně podmínky (viz náhlé onemocnění, jako v dané věci). Proto také ani zákon o přestupcích, ani správní řád nehovoří o omluvě předem, tedy ještě před událostí, která má nastat. Ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích hovoří o „náležité omluvě“ a ustanovení § 59 správního řádu o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů“. Z těchto ustanovení proto nelze dovodit, že se účastník řízení musí vždy omluvit předem, a to ještě před očekávanou událostí. To vždy závisí na okolnostech, za nichž došlo k pracovní neschopnosti. Obecně proto náležitou omluvou či bezodkladnou omluvou správnímu orgánu může být i omluva učiněná s určitým odstupem času po události, která měla nastat, jež podle konkrétních okolností splňuje znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu.

Jestliže tedy byl v tomto konkrétním případě žalobce v době nařízeného ústního jednání v pracovní neschopnosti upoután na lůžku ve svém bydlišti, kde dodržoval nařízený klid, přičemž ještě dopoledne kolem cca 11:30 hod. se pokoušel z účasti na něm omluvit telefonicky a odpoledne za pomoci své manželky i písemně, pak ovšem považuje krajský soud tuto snahu o omluvu za dostatečnou a řádnou. Neztotožňuje se tak se žalovaným v tom, že se měl omluvit z účasti na jednání ještě kolem 12:30 hodin, což zjevně nemohl, neboť jak uvedl, v důsledku svého zdravotního stavu a užití léků usnul. Krajský soud si dovede představit v tomto směru námitky, že jde o žalobcovo účelové tvrzení, ale na druhé straně, copak je na tom něco zvláštního, v době nemoci? Krajský soud je přesvědčen o tom, že nikoliv, nehledě na to, že žalovaný nepodepřel své tvrzení o možnosti žalobce pokoušet se o možné telefonické spojení ještě ve 12:30 hodin žádnými medicínskými argumenty.

Prvostupňový správní orgán tedy sice neměl vědomost o důležitém důvodu nepřítomnosti žalobce při jednání dne 15. 11. 2012, kdy bylo také vydáno prvostupňové správní rozhodnutí, ale žalovaný již při vydání svého žalovaného rozhodnutí tuto vědomost měl. Nesprávně bez řádných a spolehlivých podkladů však dovodil, že zdravotní stav žalobce mu nebránil ve včasné omluvě před konáním jednání. Krajský soud proto uzavřel, že žalovaný pochybil, pokud dospěl k závěru, že se žalobce nedostavil k jednání dne 15. 11. 2012 bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Řízení o přestupku před správním orgánem I. stupně bylo proto stiženo podstatnou vadou, neboť nebyly splněny podmínky pro jeho projednání v nepřítomnosti žalobce a bylo tak porušeno základní právo žalobce podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (aby věc byla projednána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům). Žalovaný tento nedostatek nezjistil a neodstranil. Vzhledem k tomu krajský soud žalované rozhodnutí pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. zrušil a věc žalovanému vrátil na základě § 78 odst. 4 s.ř.s. k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právními názory krajského soudu vyjádřenými v tomto rozsudku (viz § 78 odst. 5 s.ř.s.). Dlužno snad jen poznamenat, že žalobce spolu se žalobou podal též návrh na přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2013, sp. zn.: OOSČ 15/2013 OOSC/4/AS/6, č.j. KUJI 18898/2013. Protože však krajský soud rozhodl o žalobě již věcně, ztratil tento návrh na významu.

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Jeho důvodně vynaložené náklady soudního řízení spočívaly v náhradě soudního poplatku ve výši 3.000,--Kč, odměně advokátky za dva úkony právní služby po 3.100,--Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby soudu - § 11 odst. 1 písm. a/ a c/ a § 9 odst. 4 písm. d/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a v náhradě hotových výdajů za celkem dva úkony po 300,-- Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Náhrada nákladů řízení by tak činila 9.800,--Kč. Protože je ale zástupkyně žalobce plátkyní daně z přidané hodnoty, jak krajskému soudu doložila, byla k uvedené částce připočtena podle § 57 odst. 2 s.ř.s. ještě výše této daně (21%) z odměny za zastupování a náhrad ve výši 1.428,--Kč, takže celková výše náhrady nákladů řízení činí 11.228,--Kč. Náklady řízení je žalovaný povinen zaplatit podle výroku II. tohoto rozsudku zástupkyni žalobce, neboť je advokátkou (viz § 64 s.ř.s. a § 149 odst. 1).

Obiter dictum krajský soud k věci uvádí, že se otázkou řádné omluvy neúčasti účastníků u jednání soudu (obdobně u správního orgánu v přestupkové věci) zabýval Ústavní soud v nález ze dne 3. 6. 2004, sp. zn. II.ÚS 102/03. K telefonické omluvě v něm uvedl, že telefonickou omluvu nelze zpravidla písemně doložit tak, aby toto doložení bylo doručeno současně s telefonickým sdělením nebo bezprostředně po něm a že tedy za této situace vyvstává otázka, zda telefonická omluva účastníka řízení může být vůbec podána včas. A pokračoval:

„Ústavní soud má za to, že obecně nelze omluvu z jednání spojenou s žádostí o odročení jednání podanou telefonicky 35 minut před zahájením jednání považovat za podanou včas. Na druhou stranu je nutné vždy přistupovat k závěrům o té které skutečnosti s přihlédnutím k okolnostem daného případu. Je přirozené, že důležité překážky, které brání účastníkům řízení či jejich zástupcům v účasti na jednání, mohou nastat náhle a neočekávaně, a to i v době, která je vzhledem k termínu jednání soudu bezprostřední. V posuzovaném případě je zřejmé, že se obecná zmocněnkyně stěžovatele stala nemocnou den před jednáním odvolacího soudu. Stěžovatel sám již ve stavu nemocných byl. Jednání odvolacího soudu přitom bylo nařízeno v dopoledních hodinách. Podle názoru Ústavního soudu je za těchto okolností pochopitelné, že omluva a žádost o odročení jednání mohly být učiněny pouze v době, která bezprostředně předcházela zahájení jednání odvolacího soudu. Na tom nic nemění ani skutečnost, že telefaxové číslo, na něž se stěžovatel a jeho obecná zmocněnkyně pokoušeli zaslat telefaxovou zprávu, není telefaxovým číslem odvolacího soudu. Navíc pracovnice soudu v daném případě při přijímání omluvy stěžovatele a jeho obecné zmocněnkyně tuto vyzvala k zaslání omluvy z jednání s potvrzením o pracovní neschopnosti písemně, což si museli stěžovatel i jeho obecná zmocněnkyně vyložit tak, že jednání bude odročeno.

Pro stěžovatele musela být tedy skutečnost, že odvolací soud po přijetí omluvy jednal a rozhodl ve stěžovatelově nepřítomnosti, překvapivá. Postup a v konečném důsledku i rozhodnutí soudů všech stupňů má být vždy a za všech okolností předvídatelný účastníky řízení. Protože tomu tak v daném případě nebylo, bylo tím nepochybně porušeno právo na spravedlivý proces, tak, jak toto právo vyplývá z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 36 a následujících Listiny a čl. 90 Ústavy České republiky.

Podle čl. 38 odst. 2 Listiny každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Ústavní soud zdůrazňuje obecně platný princip, podle něhož případné zásahy do základních práv nebo svobod a tedy i jejich omezení musí být interpretovány restriktivně, a nikoliv extenzivně.“

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 19. srpna 2013

JUDr. Pavel Kumprecht, v. r.
samosoudce